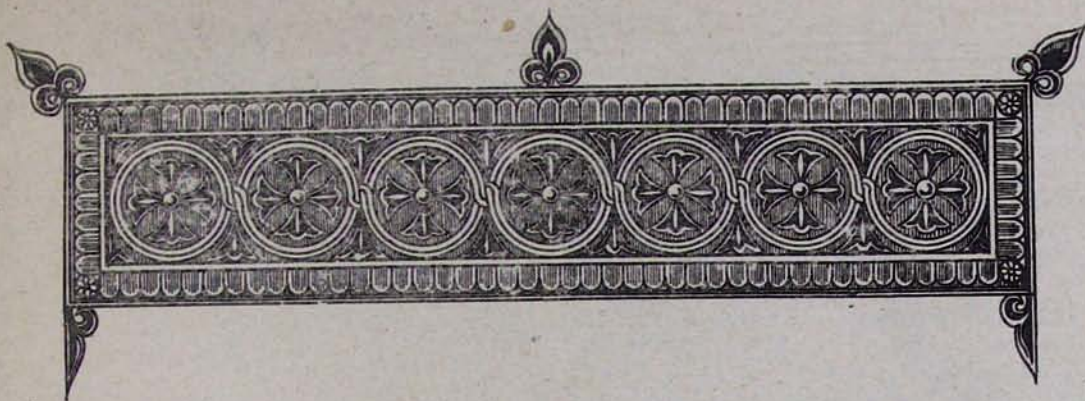




ՄՈՍԿՎԱՅԻ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆ ՌՈՒՍԻՈ ՊԱՏՐԻԱՐԶ ՆՈՐԻՆ ՍՐԲՈՒԹՅՈՒՆ ԱԼԵՔՍԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒԹՅԱՆ ՀԻՍՆԱՄՅԱԿԸ

1963 թվականի հուլիսի 14-ից մինչև 21-ը, Մոսկվայի պատրիարքանիստ Ս. Հայտնություն եկեղեցում և ապա Մոսկվայից 70 կմ. հեռու գտնվող ռուսական Զագորսկ քաղաքի Ս. Սերգեյի վանքում, տեղի ունեցան Մոսկվայի և Համայն Ռուսիո նորին Սրբություն Ալեքսի Պատրիարքի եպիսկոպոսական ձեռնադրության 50-ամյակի հանդիսությունները:

Հորեկյանական հանձնաժողովի անունից, ապրիլի 29-ին, հանդիսությանց մասնակցելու համար, հրավեր էր ստացել նաև Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը:

Վեհափառ Հայրապետը սիրով ընդունելով հիշած հրավերը, նշանակեց մասնավոր պատգամավորություն՝ մասնակցելու համար Ալեքսի Պատրիարքի հորեկյանական հանդիսություններին:

Պատգամավորությանը գլխավորում էր Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի ատենապետ և Մայր Տաճարի լուսարարապետ գերաշնորհ Տ. Սահակ արքեպիսկոպոս Տեր-Հովհաննիսյանը:

Պատվիրակության կազմում էին Մոսկվայի հայոց հոգևոր հովիվ գերաշնորհ Տ. Պարզե եպիսկոպոս Գևորգյանը և Մայր Աթոռի միաբան հոգեշնորհ Տ. Նարեկ արքեպիսկոպոս Տաթևյանը:

Հուլիսի 13-ին նշանակված պատգամավորությունը մեկնեց Մոսկվա:

Մոսկվայի «Կոնկուրս» օդանավակայանում Հայ եկեղեցու պատվիրակությանը դիմավորեցին, հանուն Պատրիարքի, Իվանովո

քաղաքի Լեոնիդ արքեպիսկոպոսը և Մոսկվայի ռուսաց Ս. Աստվածածին եկեղեցու ավագերեց Ալեքսանդր քահանան:

Հայ եկեղեցու պատվիրակությանը դիմավորեցին նաև Մոսկվայի հայոց հոգևոր հովիվ Տ. Պարզե եպիսկոպոս Գևորգյանը և Ժիրայր սարկավագ Կոնստյանը:

Հայ եկեղեցու պատգամավորությունը առաջնորդվեց «Ուկրաինա» հյուրանոցը, ուր արդեն ժամանել էին հանդիսությանց հրավիրված այլ եկեղեցիների բարձրաստիճան ներկայացուցիչներ:

Հուլիսի 14-ին, կիրակի օր, Հայ եկեղեցու պատվիրակությունը ներկա եղավ Մոսկվայի հայոց Ս. Հարություն եկեղեցում, ուր պատարագեց հոգեշնորհ Տ. Նարեկ արքեպիսկոպոս Տաթևյանը և ներկա հավատացյալներին հաղորդեց Վեհափառ Հայրապետի ողջուններն ու օրհնությունները:

Հուլիսի 15-ին, երկուշաբթի, առավոտյան ժամը 11-ին, Հայ եկեղեցու պատվիրակությունը, պաշտոնապես այցելելով Մոսկվայի և Համայն Ռուսիո Պատրիարք նորին Սրբություն Ալեքսիին, հաղորդեց Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի եղբայրական սիրալիր ողջուններն ու սրտագին բարեմաղթությունները նորին Սրբության եպիսկոպոսական ձեռնադրության 50-ամյակի բարեբաստիկ առիթով:

Տեսակցության ժամանակ Տ. Սահակ արքեպիսկոպոսը Ալեքսի Սրբազան Պատրիարքին հանձնեց Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրա-

պետի նվերը՝ արծաթե գեղեցիկ պատվանդանի վրա նորին Սրբության քանդակված նկարը՝ գործ երևանի հայ անվանի ոսկերիչների։ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի նվերը հորելյար Պատրիարքը ընդունեց ուրախությամբ՝ շնորհակալություն հայտնելով եղբայրական ուղադրության համար։

Նույն օրը, երեկոյան ժամը 18-ին, հանուն Սրբազան Պատրիարք Հոր, «Ուկրաինա» հյուրանոցում, Հայ Եկեղեցու պատվիրակության պոփայցեղության եկան Լենինգրադի միտրոպոլիտ Պրիմենը և Մոսկվայի Ռուս Եկեղեցու ներքին հարաբերությունների բաժնի ղեկավար Կիպրիան եպիսկոպոսը։

Ամսի 17-ին և 18-ին, բոլոր պատգամավորությունները երկու օրով մեկնեցին Զագորսկի ուսական վանքը, ուր պետք է սկսեին հորելյանական հանդիսությունները։

Զագորսկում, հանդիսությանց մասնակցող բոլոր պատվիրակությունները, եկեղեցական թափոռով, հոգևոր երգեցողությամբ առաջնորդվեցին դեպի Ս. Սերգեյի եկեղեցին, ուր իրենց ուխտը կատարելուց հետո, նույն հանդիսությամբ առաջնորդվեցին Զագորսկի ուսական հոգևոր ճեմարանի եկեղեցին, ուր տեղի ունեցավ հանդիսությանց պաշտոնական բացումը։

Հանդիսությանց նախագահում էր հորելյար Սրբազան Պատրիարքը։ Ներկա էին նաև Անտիոքի Պատրիարք Թեոդոսիոս Զ-ը, Վրաց Կաթողիկոս Սիմեոն Բ-ը, Սերբիայի Հերման, Ռումինիայի Հուստինիանոս և Բուլղարիայի Կյուրեղ պատրիարքները։

Այնտեղ էին նաև Պոլսի Հունաց Տիեզերական Պատրիարքի, Ալեքսանդրիայի, Երուսաղեմի պատրիարքությունների, Կիպրոսի արքեպիսկոպոսության, Հունաստանի, Լեհաստանի, Չեխոսլովակիայի, Ֆինլանդիայի և այլ օրթոդոքս եկեղեցիների ներկայացուցիչներ։

Հյուրերի թվում էին Հնդկի Մալարար, Վատիկանի Կաթոլիկ, Անգլիկան և Հին Կաթոլիկ եկեղեցիների, ինչպես նաև ՍՍՌՄ-ում գտնվող Լյութերական, Մկրտչական եկեղեցիների պատվիրակությունները։

Հանդիսությունը բացվեց հորելյանական հանձնաժողովի նախագահ, միտրոպոլիտ Պրիմենի աղոթք-ճառով։

Այնուհետև Յարոսլավլի և Ռոստովի նիկոտիմ արքեպիսկոպոսը ներկայացրեց Ալեքսի Պատրիարքի կենսագրությունը։ Խոսք առնելով, պատգամավորներից շատերը շնորհավորեցին նորին Սրբության հորելյանը արտադին բարեմաղթություններով։

Հանդիսության ժամանակ խոսք առավ նաև Հայ Եկեղեցու պատվիրակության ղեկավար Տ. Սահակ արքեպիսկոպոսը և կարդաց Վե-

հափառ Հայրապետի հեռեկալ ուղերձ-շնորհավորականը։

«Սիրեցյալ եղբայր Մեր ի Քրիստոս։ Այսօր մեծ տոն է մեր հոգիների համար։ Երբ Ռուսաց Ուղղափառ մեծ Եկեղեցին տոնում է Ձերդ Սրբության եպիսկոպոսության 50-ամյակը, Մենք շնք կարող Մեր ուրախությունը շփացնել բոլորի ուրախության, այսպիսով էլ ավելի լուսափայլ դարձնելու համար այն դափնեպսակը, որ Ձեր գլխի վրա շողում է այսօր։

Մենք և համայն հայ հավատացյալ ժողովուրդը ճանաչում ենք Ձեզ, սիրում ենք Ձեզ և խորապես գնահատում Ձեր հովվապետական երկարամյա գործունեությունը, որով դարձարվել է Ձեր պատկառելի անձնավորությունը և Աստուծուն նվիրյալ Ձեր կյանքը։

Այս երջանիկ առիթով, Մենք պիտի կամենանք Մեր հարգանքի, սիրտ հավաստիքը Ձեզ ներկայացնել հանուն Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցվո, որ ջերմ, եղբայրական կապերով կապված է Ռուս Պրավոսլավ Եկեղեցու հետ, մոտ 200 տարիներից ի վեր։

Ձերդ Սրբությունը հոգևոր մի հեղինակություն է այսօր ոչ միայն Պրավոսլավ եկեղեցիների ծոցում, այլ համայն քրիստոնեության մեջ։

Ձերդ Սրբությունը լուսամիտ մի անձնավորություն է, որ ճշմարիտ ավետարանական ոգիով մերձեցում է ցանկանում քրիստոնեական եկեղեցիների միջև և այսպիսով ճանապարհ է հարթում քրիստոնյա եկեղեցիների անկեղծ եղբայրակցության և անբաժան գործակցության, մեր օրերի մարդկությանը հուզող հարցերի բարվոք լուծման ի խնդիր։

Ձերդ Սրբությունը մեր օրերում բացառիկ տեղ է գրավում մարդկության գիտակցության մեջ նաև իբրև խաղաղության խոսքի մեծ ավետարան։ Ձեր աղոթքը և Ձեր տարած աշխատանքը աշխարհի ժողովուրդների բարեկամության և խաղաղ գոյակցության ի նպաստ, թանկ են գնահատվում բոլորի կողմից։ Վասն զի Ձեր խոսքը արտահայտություն է քրիստոնեական խղճի, Ձեր խոսքը հարազատ արտահայտություն է ողու մեծ ժողովրդի բարի սրտի։ Ձեր խոսքը քաղցր է և հեղինակավոր։

Երկար ապրեցեք, սիրեցյալ եղբայր Մեր, երկաթյա առողջությամբ և հոգեկան խաղաղությամբ։

Այո՛, ապրեցեք տալիսին՝ երկար տարիներ, որպեսզի վայելեք բարի պտուղները Ձեր սերմանած սերմերի, որպեսզի ուրախացնեք նաև Մեզ և Ձեր բոլոր եղբայրներին, որոնք սիրում են Ձեզ և հարգում։

Հանուն Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու և հայ ժողովրդի, շնորհավորում ենք

Ձեզ ջերմասպես և աղոթում առ Աստված, որ պիտի հավետ անսասան մնա և միշտ փառքի մեջ աճի և ծաղկի Ռուս Պրավոսլավ մեծ եկեղեցին:

«Այսօր է օր զոր արար Տէր, եկայք ցնծացցուք և ուրախ եղիցուք ի սմա» (Սաղմ. ՃԺԷ 24):

Հանդիսությունը վերջացավ պատգամավորությունների ողջույնի և շնորհավորական ելույթներով: Այն փակվեց աղոթքով, որից հետո պատգամավորներից շատերը վերադարձան Մոսկվա:

Հուլիսի 18-ին Ջագորսկում տեղի ունեցավ հանդիսությանց շարունակությունը: Այդ օրը Ռուս եկեղեցու համար մեծ տոն էր, տոն Ս. Սերգեյի:

Հանդիսավոր այս առիթով, օրթոդոքս բոլոր պատրիարքների մասնակցությամբ, հանդիսավոր սուրբ պատարագ մատուցեց Ալեքսի Պատրիարք Հայրը:

Հավարտ սուրբ պատարագի, որին ներկա էին բոլոր պատգամավորությունները և հավատացյալների հոծ բազմություն, հանդիսավոր իրադրության մեջ, վանքի ընդարձակ բակում, տեղի ունեցավ գոհարանական մաղթանք:

Շատ տպավորիչ և վեհ էր հանդիսությունը: Նույն օրը երեկոյան, վանքի սեղանատան մեծ դահլիճում, ի պատիվ պատգամավորությանց, հոբելյանական հանձնախմբի կողմից կազմակերպվել էր պաշտոնական մեծ ընդունելություն խանդավառ և ջերմ մթնոլորտում, ուր փոխանակվեցին ողջույնի և շնորհավորության ճառեր:

Հանդիսության իր մասնակցությունն էր բերում Պատրիարքարանի մեծ երգչախումբը:

Ամսի 19-ին, ուրբաթ, պատգամավորները խումբ-խումբ այցելեցին Մոսկվայի տեսարժան վայրերը:

Երեկոյան ժամը 19-ին, ՍՍՄՄ Միներստրեն-րի սովետին առընթեր Ռուս եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահ Վ. Ա. Կուրսեդովը, ի պատիվ պատգամավորությունների, «Պրագա» հյուրանոցում կազմակերպել էր ընդունելություն, որին ներկա էին բոլոր պատգամավորությունները, Ալեքսի Պատրիարքի զխավորությամբ:

Հուլիսի 20-ին, շաբաթ օր, պատգամավորները նորից ծանոթանում են Մոսկվային: Նրանք այցելեցին Կրեմլ, համալսարան, թանգարան, ռուսական վանքերն ու եկեղեցիները:

Հուլիսի 21-ին, կիրակի, Մոսկվայի պատրիարքանիստ Ս. Հայտնություն եկեղեցում, պատարագեց Անտիոքի Թեոդոսիոս Զ Պատրիարքը:

Սուրբ պատարագին մասնակցում էին բոլոր օրթոդոքս եկեղեցիների պետերը և ներկայացուցիչները, իսկ պատգամավորությունները և հյուրերը տեղ էին գրավել առյանում:

Երեկոյան ժամը 8-ին, «Ուկրաինա» ռեստորանում, Ռուս Պրավոսլավ եկեղեցու Ս. Սինոդը, ի պատիվ պատգամավորությունների, կազմակերպել էր ճոխ ընդունելություն:

Ընդունելության ժամանակ փոխանակվեցին ողջույնի և շնորհակալության ճառեր: Վերջում ելույթ ունեցավ Մոսկվայի և Համայն Ռուսիո Պատրիարք Նորին Սրբություն Ալեքսի, որը ջերմ շնորհակալություն և երախտագիտություն հայտնեց բոլոր պատգամավորություններին՝ հոբելյանական հանդիսությանց նրանց ներկայության և ջերմ եղբայրական բարեմաղթությանց համար:

Հրաժեշտի ընդունելությունը վերջացավ ջերմ, խանդավառ մթնոլորտում, արձանագրելով այն գեղեցիկ փաստը, որ եկեղեցիների համագործակցությունը, միջեկեղեցական հանդիսություններն ու հանդիպումները հուսալի քայլեր են Քրիստոնյա եկեղեցու միության և համագործակցության, ժողովուրդների մերձեցման և եղբայրության և աշխարհում խաղաղության հաղթանակի համար:

Հուլիսի 22-ին, Հայ եկեղեցու պատգամավորությունը Մայր Աթոռ վերադարձավ լավագույն տպավորություններով:

Մի սրտագին էջ ևս ավելացավ Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու և Ռուս մեծ Պրավոսլավ եկեղեցու ժամանակակից եղբայրական հարաբերությունների պատմության մեջ:

ՆԱՐԵԿ ԱՐԵՂԱ ՇԱՔԱՐՅԱՆ

